

EEN LAND VOOR DE TOEKOMST

BURGERBEVRAGING OVER ONZE DEMOCRATIE EN STAATSSTRUCTUUR

DE LANCERING VAN EEN BURGERBEVRAGING

Zoals aangegeven in het regeerakkoord van 2020, wil de federale regering een belangrijke bijdrage leveren aan de evolutie van onze democratie en staatsstructuur.

Ze biedt daarom de mogelijkheid, aan alle Belgen en inwoners van België ouder dan 16 jaar, om hun standpunten en aanbevelingen te delen. Hiervoor lanceert ze het online platform <http://www.eenlandvoordetoeskomst.be>. Elke burger kan zijn persoonlijke stem laten horen!

Het platform zal toegankelijk zijn gedurende 6 weken (eind april '22 – begin juni '22). Een samenvatting van de voorstellen en aanbevelingen wordt aan de federale regering en het parlement bezorgd.

Allereerst willen we u op de hoogte brengen van dit initiatief en u uitnodigen om deel te nemen! Ten tweede, willen we het u ook zo gemakkelijk mogelijk maken.

Meer Democratie VZW is een beweging die de burgers meer zeggenschap wil geven in onze samenleving en de politiek. In dit document hebben wij voor u onze voorstellen gebundeld. Het is onze visie over hoe we samen kunnen zorgen voor een betere samenleving voor iedereen en een échte democratie.

Laat dit voor u een hulpmiddel zijn. Maar vergeet zeker niet uw eigen mening en visie te vormen!

DE BURGER VOELT ZICH NIET BETROKKEN

Vanuit Meer Democratie VZW zijn we verheugd dat het huidige regeerakkoord ook aandacht schenkt aan democratische vernieuwing. Daarmee erkent de huidige politiek dat het aantal mensen dat niet deelneemt aan de verkiezingen of blanco stemt, steeds toeneemt. Het is duidelijk dat de politieke betrokkenheid van de burger de laatste jaren alleen maar afneemt.

We juichen daarom toe dat de huidige regering wil experimenteren met nieuwe vormen van burgerparticipatie, zoals burgerkabinetten en gemengde panels. Toch hopen we dat zowel de regering, het parlement én de oppositie de ambitie hebben om eindelijk een stap verder te gaan. Enkel op die manier kunnen we evolueren naar een kwalitatief verbeterd democratisch systeem, waarmee we de immense kloof tussen burger en politiek kunnen doorbreken. Dit kan in een echte democratie, waarin burgers soeverein zijn en steeds het laatste woord hebben in politieke beslissingen. De kloof verdwijnt wanneer burgers zichzelf besturen en hun eigen wetten kunnen maken. Zo verhoogt hun betrokkenheid.

Maar wat is er voor nodig om deze evolutie te kunnen realiseren? Om hierin te slagen, moet ook de grondwet en de huidige wetgeving gemoderniseerd worden. We moeten verder kijken dan de beginselen van de huidige, exclusieve, representatieve democratie!

INHOUD

De lancering van een burgerbevraging	1
de burger voelt zich niet betrokken	2
Thema 1: Wat is de rol van de burger? Hoe moet de burger en andere spelers betrokken worden bij het beleid?	6
Hoe gaat directe democratie praktisch in zijn werk?	7
Stap 1: Het burgerwetsvoorstel	7
Stap 2: Referendumaanvraag	8
Stap 3: het Bindend referendum	8
Kenmerken van een referendum	8
Randvoorwaarden voor een referendum	9
Referenda versus representatieve democratie	10
Gewestelijke volksraadpleging in Vlaanderen	10
Democratische vernieuwing in de gemeenten	12
Het petitierecht	12
Het modelreglement	13
Artikel 1: Doel	13
Artikel 2: Reikwijdte	13
Artikel 3: Vereisten	13
Artikel 4: Inzameling van steunverklaringen	13
Artikel 5: Indiening van voorstellen	13
Artikel 6: Collegebesluit	13
Artikel 7: Behandeling door de gemeenteraad	13
Artikel 8: Besluit door de gemeenteraad	14
Het initiatiefstelsel	14
Het modelreglement	15
Artikel 1: Begripsbepalingen	15
Artikel 2: De initiatiefcommissie	15
Artikel 3: Zelfbinding van de raad	16
Artikel 4: Het burgerinitiatief	16
Artikel 5: Indiening van het burgerinitiatief	16

Artikel 6: Behandeling door de raad	16
Artikel 7: Besluit van de raad	17
Artikel 8: Aanvraag van een burgerstemming	17
Artikel 9: De stemming	17
Artikel 10: Voorlichting en debat	18
Artikel 11: Geldigheid en uitslag	18
Artikel 12: Raadsbesluit na burgerstemming	18
Artikel 13: Elektronische faciliteiten	18
Burgerbegroting	19
Het modelreglement	19
Artikel 1: Algemene bepalingen	19
Artikel 2: Vaststelling van thema's	20
Artikel 3: Toewijzing van middelen	20
Artikel 4: Indiening van projecten	20
Artikel 5: Criteria voor projecten	20
Artikel 6: De stemming	21
Artikel 7: Vaststelling van de uitslag	21
Artikel 8: De uitvoering	21
Artikel 9: De verantwoording	22
Artikel 10: Onafhankelijke commissie	22
Artikel 11: Burgerinspraak in het proces	22
Thema 2: Hoe organiseren we de verkiezingen?	23
De verkiezingen zelf	24
Na de verkiezingen	26
Thema 3: Structuur van ons land: Hoe organiseren we ons land?	26
Een Zwitsers democratisch model voor ons land	26
De wil van het volk	27
Kernpunten voor de organisatie van ons land	28
Thema 4: Hoe moet het parlement en de regering werken?	29
Loting	30
Hoe kunnen loting en burgerpanels werken?	30
Verkiezingen zijn niet democratisch	31

Het parlement: De noodzaak van een geheime stemming	32
Participatie is geen democratie	33
Thema 5: Wat zijn onze grondrechten? De rechten die voor alle inwoners gelden	33
Het fundamentele recht op leven en lichamelijke integriteit	33
De fundamentele natuurlijke rechten van de mens	35
De paradox van de democratie	36
Vrije meningsuiting	36
Wanneer rechten koopwaar worden	37
Thema 6: Wie doet wat? De bevoegdheden van de overheden	38
Politiek zonder politici	38
Samen bouwen we aan een nieuwe toekomst!	39

THEMA 1: WAT IS DE ROL VAN DE BURGER? HOE MOET DE BURGER EN ANDERE SPELERS BETROKKEN WORDEN BIJ HET BELEID?

Een democratie is een samenlevingsvorm waarin de burgers 'de macht' hebben. Ze zijn soeverein en geen enkele autoriteit staat boven hen. In een democratie die zijn naam waardig is, bestaat de rol van de burger erin om in samenspraak met medeburgers de maatschappij vorm te geven. Dit wordt gerealiseerd als iedereen een vrije en gelijke stem heeft in de wetgeving en regelgeving. Elke burger kan initiatieven nemen en erover stemmen.

De laatste jaren stellen meer en meer bezorgde burgers zich de vraag: Wat is er aan de hand met onze democratie? En kunnen we alsnog over een democratisch land spreken? Volgens velen loopt onze huidige democratie mank. Ze beantwoordt wel aan de doelstellingen van een eeuw geleden. Maar in onze huidige samenleving komen de gebreken steeds meer bloot te liggen.

Begrijp ons niet verkeerd. Een representatieve democratie kan werken. Maar deze vorm van democratie is enkel doeltreffend wanneer de burger zich grotendeels identificeert met een van de bestaande politieke partijen. Maar de tijd dat burgers hun politieke visie en idealen nog konden terugvinden in een partij die deze belichaamt, ligt ver achter ons. Het oordeel van de burger is hiervoor te fel geïndividualiseerd. Onze huidige vorm van democratie leidt tot steeds minder democratie en een zogenaamde '*democratisch deficit*': Er is sprake van een gebrek aan vertrouwen tussen de burger en de politiek.

Om dit 'oud zeer' aan te pakken, zoekt Meer Democratie naar geschikte oplossingen. We stellen daarom voor om onze huidige, representatieve democratie aan te vullen met vormen van directe democratie. Het uiteindelijke streefdoel is de invoering van het bindende referendum op burgerinitiatief.

Voor invoering van deze hervorming is een grondwetsherziening nodig. Op dit moment is er namelijk al een consultatie volksraadpleging binnen de krijtlijnen van de grondwet voorzien. Over deze burgerlijke participatie in België is er al onderzoek uitgevoerd. Deze analyse gaf wel aan dat het invoeren van een beslissend referendum momenteel nog een stap te ver is. Het tweede deel van grondwetsartikel 33 bepaalt namelijk dat de machten volgens de grondwet moeten worden uitgeoefend. En artikel 36 zegt dat enkel de kamer, de senaat en de koning deel uitmaken van de wetgevende macht en dus niet de kiezer. Daarom roept Meer Democratie op om werk te maken van de herziening van artikel 36 om zo een volwaardige democratie mogelijk te maken.

Hoe gaat directe democratie praktisch in zijn werk?

Om democratie in een land met 11 miljoen inwoners te laten werken, maken we gebruik van een parlement. Dit parlement behandelt het overgrote deel van de wetten. Maar, het parlement heeft enkel beslissingsbevoegdheid zolang de bevolking niet zelf direct wenst te beslissen. Van zodra het parlement tegen de wil van de bevolking een wet wel of niet invoert, kan er een referendum worden opgestart.

Er bestaan talloze vormen van directe democratie. Onderstaand voorstel dekt dan ook alleen de belangrijkste en meest essentiële kenmerken van een direct-democratische procedure.

STAP 1: HET BURGERWETSVOORSTEL

Wanneer één of meer burgers een wet willen invoeren, veranderen of opheffen, stellen ze een wetsvoorstel op. Ter ondersteuning van hun voorstel dienen ze een minimum aantal handtekeningen te verzamelen. Het voorstel gaat naar het parlement van zodra de initiatiefnemers 10.000 handtekeningen van kiesgerechtigden hebben verzameld. Voor het tegenhouden van een wet zijn 5000 handtekeningen voldoende.

Vervolgens is het parlement verplicht om het voorstel te behandelen en daarna te aanvaarden of te verwerpen. De argumentatie die het parlement daarbij gebruikt, kan belangrijk zijn voor de maatschappelijke beeldvorming rond het voorstel.

Bij aanvaarding van het voorstel, heeft het burgerinitiatief zijn doel bereikt. Bij verwerping en onvoldoende overtuigende argumentatie kan het burgerinitiatief overgaan tot de tweede stap. Een andere mogelijkheid is dat het parlement een tegenvoorstel doet. Dit tegenontwerp kan dan, al dan niet, aanvaard worden door de initiatiefgroep.

Deze manier van werken heeft een groot voordeel. Zo beschikken burgers over actieve inspraak in het parlement zonder dat men meteen naar een referendum moet grijpen. Ook wordt het parlement meer representatief. Burgers kunnen hun 'vertegenwoordigers' veel beter controleren. Het parlement kan zo ten volle zijn rol vervullen: Het wordt dé plaats waar maatschappelijke problemen grondig worden behandeld.

Een burgerwetsvoorstel werkt veel krachtiger dan een petitie of hoorzitting. Het parlement weet dat de burgers steeds het referendum als stok achter de deur hebben.

STAP 2: REFERENDUMAANVRAAG

Bij verwerping van het voorstel, of indien burgers de stap van het burgervoorstel willen overslaan, kunnen ze een beslissend referendum afdwingen. Hiervoor dienen ze 10 keer meer handtekeningen te verzamelen.

In een democratie rust de ultieme soevereiniteit bij de volledige verzameling van burgers. Wanneer de burger vindt dat het representatieve orgaan tegen de wil van de bevolking ingaat, kan er dus steeds een beroep worden gedaan op het referendum.

STAP 3: HET BINDEND REFERENDUM

Binnen de zes maanden na het verzamelen van de handtekeningen moet er een bindend referendum worden georganiseerd. Dit wil zeggen dat indien de meerderheid van de kiezers het voorstel aanvaardt, de nieuwe wet wordt ingevoerd. Zo niet, wordt het voorstel verworpen.

Essentieel voor het houden van een correct referendum is dat er een periode van maatschappelijke beeldvorming aan vooraf gaat. Voor- en tegenstanders moeten beiden gelijk aan bod komen in de media, net als op neutrale fora.

Kenmerken van een referendum

Wat is nu juist een referendum? Dit is een volksvergadering waarbij de deelnemers niet meer noodzakelijk fysiek bij elkaar komen. Maar het referendum op burgerinitiatief behoudt nog steeds een aantal essentiële kenmerken van de volksvergadering:

Het gelijkheidsbeginsel

Dit beginsel vormt de grondslag van alle referenda. Alle mondige (toerekeningsvatbare) leden van de gemeenschap kunnen deelnemen. En ze krijgen evenveel gewicht bij de besluitvorming. De stem van iedere burger weegt even zwaar door.

Initiatiefrecht

Het initiatiefrecht betekent dat elke burger een gelijk recht heeft om voorstellen in te dienen. Dit is een speciale toepassing van het gelijkheidsbeginsel. Dit betekent dus niet dat het indienen van voorstellen niet aan regels gebonden is. Maar het is essentieel dat de regels voor iedereen gelijk zijn.

Meerderheidsregel

Bij een stemming zal er zelden sprake zijn van unanimiteit. Daarom wordt de meerderheidsregel ingevoerd. Hierdoor bekomt men het kleinste aantal 'ontevredenen'. Bovendien is de minderheid van vandaag misschien de meerderheid van morgen. Nieuwe ideeën stoten altijd op weerstand voordat ze algemeen aanvaard worden.

Mandateringsbeginsel

Het is een utopie om ervan uit te gaan dat iedereen zal deelnemen bij een besluitvorming. Om diverse redenen zullen er steeds leden van de gemeenschap zijn die niet willen mee beslissen. De mandateringsregel zorgt ervoor dat wie niet deelneemt aan een referendum impliciet een mandaat geeft aan zij die wel deelnemen.

Randvoorwaarden voor een referendum

Het doel is om van het referendum een constructief en werkbaar instrument te maken. Om dit te realiseren, dienen een aantal voorwaarden vervuld te zijn.

Het aantal van te behalen handtekeningen is van essentieel belang. Dit aantal mag niet te hoog of te laag zijn. Als het aantal niet te groot is, geeft dit de mogelijkheid aan gewone burgers om een initiatief te starten. We spreken hierbij van 0.1 tot 0.2% bij de initiatiefase en 1 tot 2% bij de tweede fase of referendumaanvraag. Een té hoge drempel zal voor te weinig referenda zorgen. Een lagere drempel zorgt voor meer (of te veel) referenda.

De ophaling van de handtekeningen mag niet gebonden zijn aan een één plaats. Ook moet er voldoende tijd worden voorzien. De zelfstandigheid ligt bij het volk. Er is geen hogere macht die bepaalde onderwerpen uitsluit voor een directe stemming.

Het ontvangen van correcte informatie is cruciaal. Daarom dient de overheid, voor de stemming, een duidelijke informatiebrochure te verspreiden. Ook moeten de voor- en tegenstanders gelijk aan bod kunnen komen in de media. Zo wordt er altijd gezorgd voor een evenwichtig debat.

Het is onmogelijk om meerdere campagnes te laten lopen over een reeds ingediend onderwerp binnen dezelfde legislatuurperiode. Op die manier zou een initiatief kunnen geblokkeerd worden door verwarring te zaaien.

De meerderheid van de uitgebrachte stemmen is beslissend. Er gelden geen deelnamequorums, goedkeuringsquorums of speciale meerderheden. Zo kunnen boycotacties worden vermeden. Goedkeuringsquorums maken het mogelijk dat een

minderheid toch haar slag thuishaalt. Geen enkele groep van burgers heeft meer macht dan een andere groep.

De procedures en modaliteiten van het bindend referendum moeten in de grondwet worden geschreven. Een voorstel van het parlement voor het wijzigen van de grondwet kan enkel goedgekeurd worden via een bindend referendum. Zo kan de politieke elite geen beslissingen stiekem ongedaan maken.

Referenda versus representatieve democratie

Ook het gebruik van referenda heeft zo zijn grenzen. Er kan onmogelijk over elk onderwerp een referendum worden gehouden. De maatschappelijke kost hiervan zou te hoog oplopen. Het referendum kost geld en vraagt van elke burger tijd en inzet.

De representatieve of vertegenwoordigende democratie is een middel om deze problemen op te lossen. Maar volgens Meer Democratie heeft dit type van democratie enkel zijn plaats wanneer er sprake is van te weinig tijd en belangstelling van de burgers.

De verkiezing van het parlement is dus een vorm van een direct democratisch besluit. De burger beslist wie zal beslissen, onder welke voorwaarden en over welke aangelegenheden. Het referendum is een nuttig instrument voor wanneer het parlement beslissingen neemt tegen de wil van de bevolking in. Om de tijd en inzet van de burger niet te overbelasten, is het aangeraden om gebruik te maken van referendumdagen. Deze kunnen 2 tot 3 keer per jaar plaatsvinden zodat we een wekelijks bezoek aan de stembus vermijden. Alle ingediende referenda kunnen dan gebundeld worden.

Gewestelijke volksraadpleging in Vlaanderen

Meer Democratie vindt dat 50.000 handtekeningen voldoende zijn om een gewestelijke volksraadpleging te organiseren in Vlaanderen. Voor het verzamelen van de handtekeningen, beschikken de initiatiefnemers over een termijn van 540 dagen.

Iedere Vlaming vanaf 16 jaar kan een verzoek starten. De controle van de handtekeningen wordt gedaan via steekproeven door de Kiescommissie. Het verzoek kan ingediend worden via een fysiek loket in het Vlaams Parlement. Het online indienen van een verzoek via de website van het Vlaams Parlement is ook een mogelijkheid. Er moet een impact zijn op de meerderheid van de Vlamingen. Lokale initiatieven worden hiermee geweerd.

De initiatiefnemers dienen advies in te winnen van de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen. De vraag die vervolgens aan de burgers wordt voorgelegd, wordt bepaald door de initiatiefnemers. We moeten voorkomen dat er gelijktijdig twee volksraadplegingen over hetzelfde onderwerp plaatsvinden. Verschillende voorstellen op één dag zijn wel mogelijk.

Het voorstel dient zo duidelijk mogelijk te worden omschreven. Dit wil zeggen dat het geen dubbele en/of negatieve vraagstelling mag bevatten. Meerdere vragen in een voorstel zijn mogelijk zolang de resultaten duidelijk te interpreteren zijn. Het voorstel kadert binnen de bevoegdheden waar nu het parlement over kan beslissen.

Om verwarring te voorkomen, moeten de antwoordmogelijkheden zeer duidelijk zijn. De Vlaamse Adviescommissie zal daarom toekijken op de vraagstelling en de antwoordmogelijkheden. Meer Democratie prefereert de toepassing van slechts 2 antwoordmogelijkheden.

Na het verzamelen van 5000 handtekeningen (10%) zal het Vlaams Parlement en een werkgroep gewestelijke volksraadplegingen al een controle doen op de voorwaarden van het voorstel. Indien nodig geeft het Grondwettelijk Hof ook een advies. Indien het voorstel niet wordt aanvaard, is een motivering binnen een redelijke termijn vereist. Bij een akkoord en het verzamelen van 50.000 handtekeningen, zal de Vlaamse Regering de gewestelijke volksraadpleging organiseren.

Een essentieel onderdeel van deze procedure is het verschaffen van een brochure om de burgers te informeren. De brochure dient zowel de pro's en de contra's te bevatten. Het is cruciaal dat de overheid zich niet mengt in het debat met campagnes gefinancierd door gemeenschapsgeld. Daarom is Meer Democratie voorstander om de Kiescommissie hiermee te belasten.

De Vlaamse Regering neemt wel het initiatief om de burgers te informeren over het plaatsvinden van een volksraadpleging. Dit kan gebeuren via de website van de overheid, een persbericht of via sociale media.

Alle Vlamingen ouder dan 16 jaar mogen stemmen. Stemmen kan online, per brief of fysiek. De volksraadpleging mag plaatsvinden op hetzelfde tijdstip als de gewestelijke verkiezingen. Volmachten zijn toegestaan.

Aangezien de volksraadpleging niet bindend is, is er voor Meer Democratie geen noodzaak voor een quota of opkomstdrempel. Er kunnen maximaal 4 stemmingen plaatsvinden op één jaar. Voorstellen worden dus best gebundeld.

Belangrijk is dat het resultaat wordt omgezet naar een wetsvoorstel. Dit wordt binnen een redelijke termijn ingediend door de voorzitter van het Vlaams Parlement.

Wat gebeurt er als het resultaat niet wordt omgezet in een wetsvoorstel? Dan maakt een onafhankelijke instantie, zoals de Vlaamse Adviescommissie Volksraadplegingen,

een motivering in een evaluatieverslag. Ook staat ze open voor eventuele klachten over de procedure.

Democratische vernieuwing in de gemeenten

Hierbij bundelen we onze drie aanbevelingen voor democratische vernieuwing in de gemeenten: het petitieright (voorstellen van burgers), het initiatiefstelsel (waardoor de bevolking zich kan uitspreken over ingediende initiatieven) en de burgerbegroting (waardoor de bevolking zeggenschap krijgt over een deel van de gemeentebegroting).

HET PETITIERECHT

Via "voorstellen van burgers" kunnen inwoners van een gemeente zelf een voorstel of vraag op de agenda van de gemeenteraad plaatsen. Het voorstel dient door voldoende inwoners te worden ondersteund.

Het oude Gemeentedecreet bevatte vroeger een regeling voor voorstellen van burgers. Echter, sinds 2019, is daarvoor niet langer een uniforme regeling voorzien. Sindsdien zijn het de gemeenten zelf die daar een reglement voor opstellen.

De gemeenteraad dient een beleid te voeren voor de inspraak en betrokkenheid van de burgers en hun voorstellen. Gemeenten moeten dus een reglement opmaken. Maar ze zijn vrij in de concrete invulling ervan.

Hierbij kunnen ze gebruik maken van het onderstaande model-reglement. In dit model-reglement hebben wij gekozen voor een eenvoudige opzet. Burgers zijn zelf verantwoordelijk voor de vorm van hun voorstel en voor de inzameling van handtekeningen op hun eigen formulieren of website. De gemeenteraad neemt altijd een besluit over de inhoud en de toelating van het burgervoorstel.

Het minimum aantal ondersteuningsverklaringen moet uiteraard afhangen van het aantal inwoners van de gemeente. Hiervoor hanteren wij de volgende richtlijnen:

- Gemeente tot 5.000 inwoners: 50 burgers
- Gemeente van 5001 tot 10.000 inwoners: 75 burgers
- Gemeente van 10.001 tot 20.000 inwoners: 100 burgers
- Gemeente van 20.001 tot 50.000 inwoners: 200 burgers
- Gemeente van 50.001 tot 100.000 inwoners: 300 burgers
- Gemeente met meer dan 100.000 inwoners: 400 burgers

Het modelreglement

Artikel 1: Doel

Een voorstel van de burger bevat een duidelijk omschreven verzoek of vraag aan de gemeenteraad. Het wordt eventueel vergezeld van stukken die de gemeenteraad kunnen voorlichten.

Artikel 2: Reikwijdte

Voorstellen kunnen enkel betrekking hebben op zaken waarvoor de gemeente bevoegd is.

Artikel 3: Vereisten

1. De initiatiefnemer(s) en ondertekenaars dienen inwoner te zijn van de gemeente. Ze zijn minstens 16 jaar of ouder.
2. Het voorstel bevat:
 - a. Naam, voornaam, woonplaats, geboortedatum van minimaal één initiatiefnemer. Deze persoon is ook inwoner van de gemeente.
 - b. Een postadres van de initiatiefnemer
 - c. De namen, voornamen, woonplaats en geboortedatum van het bepaalde minimum aantal burgers die het voorstel ondersteunen

Artikel 4: Inzameling van steunverklaringen

De inzameling van ondersteuningsverklaringen kan zowel op papier als elektronisch gebeuren.

Artikel 5: Indiening van voorstellen

Voorstellen van burgers worden schriftelijk met aangetekende brief ingediend bij de voorzitter van de gemeenteraad. De voorzitter stelt het college van de burgemeester en de schepenen op de hoogte.

Artikel 6: Collegebesluit

Binnen de 3 weken besluit het college of het voorstel, al dan niet, aan de vereisten voldoet.

Artikel 7: Behandeling door de gemeenteraad

Na de goedkeuring van het college wordt het voorstel behandeld op de eerstvolgende gemeenteraadsvergadering. De initiatiefnemer krijgt 10 minuten spreektijd tijdens deze vergadering. Hij kan zich laten vergezellen door een persoon naar keuze. De raadsleden hebben de gelegenheid om vragen te stellen aan de initiatiefnemer.

Artikel 8: Besluit door de gemeenteraad

Ten laatste 2 maanden na de raadsvergadering neemt de raad een gemotiveerd besluit. De voorzitter informeert de initiatiefnemers hierover schriftelijk.

HET INITIATIEFSTELSEL

Via het initiatiefstelsel kunnen burgers, als zij voldoende handtekeningen daarvoor verzamelen, een voorstel in de gemeenteraad indienen dat betrekking heeft op gemeentelijke bevoegdheden. De gemeenteraad kan akkoord gaan met dit burgervoorstel of het afwijzen. De gemeenteraad kan ook in onderhandeling treden met de initiatiefnemers om een compromis te bekomen. De vertegenwoordigers van het burgerinitiatief hebben dan het recht om hun voorstel in te trekken.

Bij afwijzing van het voorstel hebben de initiatiefnemers het recht om een niet-bindende burgerstemming aan te vragen. Dit is mogelijk door het halen van een tweede, hogere handtekeningdrempel.

De gemeenteraad, op zijn beurt, heeft het recht om een tegenvoorstel ter stemming te brengen. De burgers kunnen dan kiezen tussen het burgerinitiatief, het tegenvoorstel of geen van beide. Door een slimme vraagstelling ontstaat er een absolute meerderheid voor één van de opties. Indien gewenst, kan de gemeenteraad zichzelf binden aan de mogelijke uitslag.

Deze opzet zorgt voor een maximale interactiviteit tussen de burgers en het gemeentebestuur. Het is gericht op het vinden van een consensus. En het zorgt ervoor dat de gemeenteraad en de politieke partijen een eigen actieve positie hebben in het proces.

Het initiatiefstelsel functioneert geheel anders dan de volksraadpleging. Daarom valt zij niet onder het Decreet Lokaal Bestuur. De gemeenteraad kan een eigen reglement voor het initiatiefstelsel aannemen.

Het minimum aantal burgers dat een burgerinitiatief of burgerstemming dient te ondersteunen, moet worden aangepast aan de grootte van de gemeente. Voor de indiening van een burgerinitiatief hanteren we de volgende richtlijnen:

- Gemeente tot 5.000 inwoners: 50 burgers

- Gemeenten van 5001 tot 10.000 inwoners: 75 burgers
- Gemeenten van 10.001 tot 20.000 inwoners: 100 burgers
- Gemeenten van 20.001 tot 50.000 inwoners: 200 burgers
- Gemeenten van 50.001 tot 100.000 inwoners: 300 burgers
- Gemeenten met meer dan 100.000 inwoners: 400 burgers

Voor de aanvraag van een burgerstemming hanteren we volgende richtlijnen:

- Gemeente tot 5.000 inwoners: 200 burgers
- Gemeenten van 5001 tot 10.000 inwoners: 300 burgers
- Gemeenten van 10.001 tot 20.000 inwoners: 500 burgers
- Gemeenten van 20.001 tot 50.000 inwoners: 750 burgers
- Gemeenten van 50.001 tot 100.000 inwoners: 1000 burgers
- Gemeenten met meer dan 100.000 inwoners: 2500 burgers

Het modelreglement

Artikel 1: Begripsbepalingen

1. College: Het college van burgemeester en schepenen
2. Raad: de gemeenteraad
3. Burgerinitiatief: Een verzoek om een voorstel te plaatsen op de agenda van de raad
4. Burgerstemming: Een stemming over een burgerinitiatief of een tegenvoorstel
5. Vertegenwoordigers: De initiatiefnemers van het burgerinitiatief
6. Commissie: De in artikel 2 genoemde initiatiefcommissie

Artikel 2: De initiatiefcommissie

Er wordt een initiatiefcommissie ingesteld. Deze heeft de volgende taken:

- Het adviseren van de raad over burgerinitiatieven en stemmingen
- Het beoordelen van klachten van burgers hierover
- Het toezicht houden op de besteding van publieke middelen
- Het adviseren of een initiatief of stemming aan de vereisten voldoet
- Het wijzigen van dit reglement

De commissie bestaat uit 3 tot 5 leden, door de raad benoemd. De raad wijst één van de leden aan als voorzitter. De leden worden benoemd voor 4 jaar en zijn herbenoembaar.

Bepaalde functies zijn niet verenigbaar met het lidmaatschap van de commissie: burgemeester, schepenen, gemeenteraadslid, ambtenaar onder het college en een lid van een andere adviescommissie.

Het college voorziet in de ambtelijke ondersteuning van de commissie.

Artikel 3: Zelfbinding van de raad

Bij het aantreden van een nieuwe gemeenteraad zal de raad een besluit nemen of zij zich vrijwillig gebonden acht aan de uitkomsten van burgerstemmingen.

Artikel 4: Het burgerinitiatief

Inwoners van 16 jaar of ouder kunnen een burgerinitiatief indienen. Het initiatief bevat:

- Een titel
- Een duidelijk omschreven voorstel of vraag
- De namen, voornamen, woonplaatsen en geboortedata van tenminste het vereiste aantal inwoners die het initiatief ondersteunen
- De namen, voornamen, woonplaatsen en geboortedata van tenminste 3 en maximum 7 vertegenwoordigers
- Het postadres van het burgerinitiatief

Burgerinitiatieven kunnen enkel betrekking hebben op zaken waarvoor de gemeente bevoegd is. Er kunnen geen initiatieven worden ingediend over individuele kwesties. Bij de uitwerking kunnen burgers aanspraak maken op ambtelijke ondersteuning van het gemeentebestuur.

Artikel 5: Indiening van het burgerinitiatief

Een burgerinitiatief wordt schriftelijk via een aangetekende brief ingediend bij de voorzitter van de gemeenteraad. De voorzitter zal het college daarvan op de hoogte stellen. Binnen de 3 weken besluit het college of het voorstel voldoet aan de vereisten.

Artikel 6: Behandeling door de raad

Als het voorstel voldoet aan de vereisten komt het op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering.

Indien het tegenstrijdig is met een recent genomen besluit of een te nemen besluit, dan zal de uitvoering van het besluit opgeschort worden tot na de behandeling van het burgerinitiatief.

Een vertegenwoordiger krijgt 10 minuten spreektijd tijdens de vergadering. De raadsleden kunnen vragen stellen aan de initiatiefnemer. Indien de raad beslist om het burgerinitiatief over te nemen, dan eindigt het initiatief.

Ook kan men overgaan tot het sluiten van een compromis. De vertegenwoordigers besluiten hierover met een meerderheid van de stemmen. Bij het bereiken van een compromis eindigt het burgerinitiatief.

Artikel 7: Besluit van de raad

De raad neemt, niet later dan 3 maanden na de raadsvergadering, een gemotiveerd besluit over het voorstel. De voorzitter van de raad informeert hierover schriftelijk de vertegenwoordigers van het burgerinitiatief.

Artikel 8: Aanvraag van een burgerstemming

Indien de raad en de vertegenwoordigers niet tot een akkoord komen, kunnen de initiatiefnemers een aanvraag tot een burgerstemming indienen. De aanvraag wordt schriftelijk per aangetekende brief ingediend bij het college.

De aanvraag wordt vergezeld van de namen, voornamen, woonplaatsen en geboortedata van het vereiste aantal inwoners die het houden van de burgerstemming wensen te ondersteunen en tenminste 16 jaar oud zijn.

Het college besluit binnen 3 weken of de aanvraag door voldoende inwoners wordt ondersteund.

Artikel 9: De stemming

Indien het college de aanvraag goedkeurt, legt ze een datum vast voor de stemming. De stemming vindt plaats tussen 4 en 8 maanden na het besluit.

Alle inwoners ouder dan 16 jaar kunnen deelnemen aan de stemming.

De raad heeft het recht om een tegenvoorstel ter stemming te brengen. Indien er geen sprake is van een tegenvoorstel, luidt de vraagstelling: "Ben u voor of tegen het burgerinitiatief?"

Indien er wel sprake is van een tegenvoorstel, dan luidt de vraagstelling:

- "Bent u voor het burgerinitiatief?" (Ja/nee)
- "Bent u voor het tegenvoorstel van de gemeenteraad?" (Ja/nee)
- "Indien beide een meerderheid krijgen, welke prefereert u dan?" (Burgerinitiatief/tegenvoorstel)"

Artikel 10: Voorlichting en debat

Uiterlijk 6 weken voor de stemming verstuurt het college een evenwichtige voorlichtingsbrochure aan alle inwoners van de gemeente. De redactie hiervan valt onder de verantwoordelijkheid van de initiatiefcommissie. De brochure bevat tenminste:

- titel en tekst van het burgerinitiatief
- titel en tekst van het tegenvoorstel, indien van toepassing
- de exacte vraagstelling van de burgerstemming
- een inschatting van het college over de fiscale en budgettaire gevolgen van het burgerinitiatief en het tegenvoorstel
- In omgang gelijke argumenten van het college en van de vertegenwoordigers van het burgerinitiatief
- overige relevante informatie over de stemming.

Het college kan publieke debatten organiseren, waarbij leden van het college en vertegenwoordigers van het burgerinitiatief gelijke spreektijd krijgen.

Indien het college publieke middelen uitgeeft aan een inhoudelijke campagne, dan ontvangt het burgerinitiatief dezelfde middelen.

Artikel 11: Geldigheid en uitslag

De uitslag van de burgerstemming wordt bepaald door de meerderheid van het totale aantal geldig uitgebrachte stemmen.

Artikel 12: Raadsbesluit na burgerstemming

In de eerstvolgende vergadering van de raad neemt de raad een besluit met betrekking tot de uitslag.

Artikel 13: Elektronische faciliteiten

De raad kan bepalen dat ondersteuningsverklaringen voor de indiening van een burgerinitiatief of de aanvraag van een burgerstemming ook op een geldige manier via een elektronische applicatie kunnen worden gedaan. Ook bepaalt de raad of de stemming elektronisch of via briefpost kan gebeuren.

BURGERBEGROTING

Er zijn veel verschillende manieren om de zeggenschap van burgers over de begroting vorm te geven. Elk hebben ze hun voor- en nadelen. In het onderstaande modelreglement geven we een mogelijke regeling voor een burgerbegroting.

We baseren ons hierbij op de aanpak waarmee het district Antwerpen en de gemeente Gent hebben geëxperimenteerd. Daarbij was er geen sprake van zeggenschap over de gehele begroting, maar wel een percentage ervan. In dit voorbeeld kiezen we voor 2%. Dit ligt fors lager dan in het district Antwerpen, waar dit maar liefst 10% bedroeg. Andere keuzes zijn mogelijk, afhankelijk van de grootte van de gemeente en lokale omstandigheden.

Bovendien hebben we niet alle details vastgelegd over de exacte manier waarop burgers thema's vaststellen, de budgetten verdelen en stemmen op de ingediende projecten. Zo hebben de gemeentebesturen de ruimte om te experimenteren met verschillende vormen. Ook kunnen ze het aanpassen aan lokale omstandigheden zonder het reglement te wijzigen.

In de onderstaande opzet gaan we uit van fysieke bijeenkomsten, waarbij burgers kiezen aan welk thema ze graag meer geld willen besteden. Vervolgens wordt er per thema een budget toegewezen. Volgens het reglement, dient dit bij consensus te gebeuren. Daarna kunnen burgers projecten indienen voor de genoemde thema's binnen het budget. Daaropvolgend kunnen alle burgers, ook zij die niet op de bijeenkomst waren, stemmen over de projecten.

De uitvoering van de burgerbegroting is niet evident. Daarom raden we gemeentebesturen aan om hiervoor een projectleider aan te stellen.

Het modelreglement

Artikel 1: Algemene bepalingen

1. De gemeente stelt jaarlijks 2 procent van haar begroting beschikbaar voor toewijzing door de inwoners en aan door burgers ingediende projecten.
2. De burgerbegrotingscyclus bedraagt telkens één jaar. Projecten dienen uitgevoerd te worden voor het einde van het daaropvolgende kalenderjaar.
3. Deelname aan de bijeenkomsten is mogelijk voor alle inwoners ouder dan 16 jaar.
4. Na het aantreden van een nieuwe gemeenteraad, neemt zij een besluit over de zelfbinding van de raad aan de uitkomsten.
5. Het college van burgemeester en schepenen voert actief beleid om alle doelgroepen te bereiken.

Artikel 2: Vaststelling van thema's

Het college organiseert jaarlijks, in februari, een startbijeenkomst. Het nodigt hiervoor actief inwoners uit. Hier wordt uitleg gegeven over de burgerbegrotingscyclus, de structuur van de gemeentebegroting, de gemeentelijke bevoegdheden en relevante gemeentelijke projecten. De informatie wordt ook verstrekt via de gemeentewebsite, huis-aan-huis-verspreiding of via de lokale (sociale) media.

Op basis van de gemeentelijke bevoegdheden en taken bepalen de deelnemers voor welke 10 thema's er projecten kunnen worden ingediend. Ze kunnen hiervoor in groepen worden opgedeeld. De uitslag wordt bepaald op een gemiddelde van alle groepen. Aan het einde van de bijeenkomst wordt de uitslag bekend gemaakt.

Artikel 3: Toewijzing van middelen

Het college organiseert in maart een vervolgbijeenkomst. Het nodigt hiervoor actief burgers uit. Hier wordt uitleg gegeven over de 10 gekozen begrotingsthema's, de gemeentelijke projecten die al uitgevoerd werden rond deze thema's en voorbeelden van kosten van typerende activiteiten.

Bij consensus verdelen de deelnemers het beschikbare budget over de 10 gekozen begrotingsthema's. Zij kunnen in groepen worden opgedeeld. De uitslag wordt bepaald door een gemiddelde van alle groepen. Aan het einde van de bijeenkomst wordt de uitslag bekend gemaakt.

Artikel 4: Indiening van projecten

In april, mei en juni kunnen burgers schriftelijk of online projecten indienen. Zij die projecten willen indienen, kunnen aanspraak maken op ambtelijke ondersteuning.

In juli, augustus en september toetst het college of de ingediende projecten voldoen aan de criteria, voorgesteld in artikel 5.

Artikel 5: Criteria voor projecten

1. Projecten dienen te vallen binnen één van de 10 gekozen thema's.
2. Projecten dienen ten goede te komen aan de inwoners van de gemeente.
3. Projecten dienen te vallen binnen de bevoegdheden van de gemeente.
4. Projecten met een uitgesproken religieus, politiek of commercieel karakter zijn uitgesloten. Dit geldt ook voor projecten die fondsenwerving als doel hebben.
5. Projecten dienen voor het einde van het volgende jaar uitgevoerd te zijn.

6. Projecten kunnen worden ingediend door natuurlijke personen vanaf 18 jaar die inwoner zijn van de gemeente. Ook privaatrechtelijke organisaties of feitelijke verenigingen kunnen projecten indienen.
7. Projecten bevatten een beschrijving van de doelen, de manier waarop de doelen worden bereikt, een tijdspanne en een begroting.
8. Projectbegrotingen mogen het maximaal voorziene budget voor een thema niet overschrijden. Ook mogen begrotingen van projecten, ingediend door natuurlijke personen, niet meer dan 5.000 euro bedragen.

Artikel 6: De stemming

In oktober kunnen alle inwoners van 16 jaar en ouder stemmen over de ingediende projecten die aan de criteria voldoen.

De stemming kan plaatsvinden op fysieke bijeenkomsten, online, via de post of op een nog te bepalen manier. De stem van elke inwoner weegt even zwaar door.

Artikel 7: Vaststelling van de uitslag

De uitslag wordt berekend op basis van de geldig uitgebrachte stemmen. De projecten met de meeste stemmen worden gehonoreerd voor zover het maximumbedrag per thema dat toelaat.

Een project met minder stemmen kan voorrang krijgen op een project met meer stemmen als het eerstgenoemde project nog gefinancierd kan worden uit een restant binnen een themabudget.

Artikel 8: De uitvoering

De indieners van elk project worden begeleid door tenminste één ambtenaar. Deze is door het college aan te wijzen. Wanneer een project wordt goedgekeurd, sluit het college een samenwerkingsovereenkomst af met de indieners. Hierin wordt minimaal opgenomen:

- het doel en de activiteiten van het project
- de begroting
- de tijdspanne
- welke natuurlijke personen of rechtspersonen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het project
- de uitbetaling van de subsidie

De uitbetaling van de subsidie gebeurt in schijven. De laatste schijf wordt uitbetaald na uitvoering van het project en de verantwoording

Artikel 9: De verantwoording

Voordat de laatste schijf wordt uitbetaald, moeten de indieners alle gemaakte kosten aantonen met bewijsstukken. Middelen die niet zijn besteed zijn of onrechtmatig zijn besteed, kunnen worden teruggevorderd. Het college informeert de gemeenteraad en de bevolking regelmatig over het verloop en de status van de projecten.

Artikel 10: Onafhankelijke commissie

Het college kan taken, zoals de toetsing van projecten aan de criteria, overdragen aan een onafhankelijke commissie. De commissieleden worden benoemd door de gemeenteraad. Het kan gaan over leden uit alle lagen van de bevolking. De functies van burgemeester, schep en raadslid of ambtenaar zijn onverenigbaar met het lidmaatschap van deze commissie.

Artikel 11: Burgerinspraak in het proces

Inwoners die deelnemen aan de burgerbegrotingscyclus brengen periodiek advies uit aan het college en de gemeenteraad over de inrichting van het burgerbegrotingsproces.

THEMA 2: HOE ORGANISEREN WE DE VERKIEZINGEN?

Om te kunnen spreken van een werkende democratie is het essentieel dat verkiezingen op een correcte manier plaatsvinden. Volgens Meer Democratie zijn er ook hier tal van verbeteringen mogelijk én zelfs noodzakelijk.

De tijd dat de burger zich grotendeels kon identificeren met de visie en de idealen van politieke partijen ligt ondertussen ver achter ons. Maar nog steeds staat deze verdeling in partijen centraal in onze verkiezingen. Verkiezingen worden gemanipuleerd door verschillende partijen door middel van kiezersbedrog en het gebruik van schijnkandidaten.

Onze democratie is op dit moment meer een partitocratie. Het zijn de partijen, en niet de burger, die beslissen wie zetelt en wie niet, verkozen of niet. Er is op zich niets mis met het feit dat er politieke partijen bestaan. Ze geven de kiezer duidelijkheid over de algemene maatschappelijke visie van de kandidaten op de lijst. Maar wie verkozen wordt, moet zetelen. Wanneer deze partitocratie leidt tot 'een parlement van opvolgers' is het wel belangrijk dat dit gegeven aan de kaak wordt gesteld. Vele door de wol geverfde politici worden als opvolger geposteerd om het systeem maximaal te benutten. In hoeverre is deze opvolgerscultuur en dubbele kandidaatstelling nog democratisch te noemen?

Politiek is geen zelfbedieningszaak. Kandidaten beschikken over jobzekerheid door volgzzaamheid. Als het systeem misbruikt wordt, moet je het misbruik aanpakken en niet het systeem afschaffen. Wel dient het systeem verbeterd te worden.

Daarom zetten we onze ideeën en voorstellen op een rij voor het organiseren van eerlijke verkiezingen.

De verkiezingen zelf

Welke kenmerken moeten aanwezig zijn om te kunnen spreken van democratische verkiezingen?

- De kieslijsten bevatten enkel de namen van de kandidaten. Er is geen vermelding van de partij.
- De kandidaten moeten zelf stemgerechtigd zijn. Elke stemgerechtigde burger kan zich verkiesbaar stellen.
- Er is sprake van stemrecht. Elke meerderjarige burger die legaal in het land verblijft, heeft het recht om zijn stem uit te brengen. Elke stemgerechtigde persoon mag één stem uitbrengen.
- Kandidaten mogen zich niet groeperen. Ze zijn kandidaat in eigen naam.
- Eenzelfde kandidaat kan zich enkel op één lijst verkiesbaar stellen. Hij kan zich bijvoorbeeld niet kandidaat stellen zowel op federaal als gewestelijk niveau.
- Zetels kunnen enkel worden ingenomen door kandidaten die zich werkelijk ervoor verkiesbaar hebben gesteld. Kandidaten kunnen dus niet langer 'geparachuteerd' worden vanuit een ander niveau.
- Kandidaten moeten hun termijn uitdoen, met uitzondering van overmacht. Ze kunnen niet tijdens hun termijn overstappen naar een ander niveau.
- Alle kandidaten kunnen hun standpunten, meningen, voorstellen en ideeën aan de bevolking delen op een identieke manier. Dit kan op verschillende manieren:
 - Via een online platform
 - Via een document dat aan de bevolking wordt bezorgd
- De kiescampagnes worden gefinancierd door belastinggeld. Alle kandidaten genieten hetzelfde budget voor hun campagne. Ze mogen hiervoor geen andere middelen gebruiken.
- De politieke partijen worden niet gefinancierd door belastinggeld.
- De campagne die een kandidaat voert, gebeurt in eigen naam. Hij mag zich hiervoor niet groeperen met andere kandidaten of een partij.
- De partijen zelf mogen geen mediacampagnes voeren.
- Er is geen sprake van stemplicht of opkomstplicht. De motivatie om te stemmen wordt verhoogd naarmate de burger zich meer betrokken voelt bij de politiek
- Er wordt gebruik gemaakt van kieskringen:
 - Gemeentelijke verkiezingen
 - Provinciale verkiezingen
 - Gewestelijke verkiezingen
 - Federale verkiezingen
 - Europese verkiezingen

- Deze kieskringen kunnen niet worden opgedeeld. Burgers kunnen om het even welke kandidaat kiezen in een kieskring. Dit betekent dat:
 - Je kan kiezen voor een kandidaat uit jouw eigen gemeente of provincie voor de gemeentelijke en provinciale verkiezingen.
 - Op gewestelijk niveau kan je kiezen voor om het even welke kandidaat uit jouw gewest.
 - Op federaal niveau kan je kiezen voor om het even welke kandidaat in België: dus over de gewest- en taalgrenzen heen.
- Het aantal verkiesbare zetels op federaal niveau wordt pro rata bepaald a.d.h.v. het aantal kiesgerechtigde mensen.
- De kandidaten moeten in hun communicatie de taalwetgeving van het gewest respecteren.
- Op elk bestuurlijk niveau worden niet uitgebrachte stemmen, blanco stemmen en ongeldige stemmen toegekend aan gelote burgers die zelf kiesgerechtigd zijn. De overige stemmen worden verdeeld over de kandidaten van datzelfde bestuurlijk niveau.
- Een stemgerechtigde mag op meerdere personen stemmen. Elke kandidaat krijgt dan een evenredig deel van de stem.
- De stemming gebeurt volledig anoniem.
- De uitslagen worden verrekend en gepubliceerd op elk niveau: stembureau, gemeente, arrondissement, gewest, ... Dit komt de controle achteraf ten goede.
- Aangezien er geen groepering per partij mogelijk is, zijn er ook geen plaatsvervangers.
- De kandidaten met de meeste stemmen worden verkozen. Ze kunnen hun verkozen plaats niet weigeren. Er is geen voorafgaande verrekening van uitgebrachte stemmen per partij.
- De burger dient de mogelijkheid te hebben om per brief te stemmen.
- Alle handelingen die betrekking hebben op de verkiezingen moeten op Belgische bodem worden uitgevoerd.
- Het verkiezingsproces is volledig open source:
 - Alle aspecten van het proces zijn eigendom van de stemgerechtigde gemeenschap.
 - Ze zijn transparant en verifieerbaar.
 - In elke fase van het verkiezingsproces wordt er toezicht gehouden door gelote burgers. Dit geldt voor voorbereidende werkzaamheden, de verkiezingen zelf en de verrekening van de stemmen.
 - De verantwoordelijke instantie neemt spontaan maatregelen om de transparantie en de controle door de burger te garanderen. Concreet betekent dit:
 - De toepasselijke wetgeving wordt spontaan ter beschikking gesteld van de bevolking. Het gaat dus niet op om te zeggen dat de burger geacht wordt de wetgeving te kennen.
 - Deze kennisgeving van de wetgeving gebeurt in formele teksten in mensentaal.
 - De praktische uitvoeringsmodaliteiten worden ook ter beschikking gesteld.
 - Bij een elektronische stemming wordt de broncode vrijgegeven aan de bevolking. De burger betaalt hier namelijk voor met belastinggeld. Zo kan de broncode en de daaruit voortvloeiende gecompileerde code geverifieerd worden.
 - Hetzelfde principe geldt voor computers, netwerkinfrastructuur, ...
 -

Na de verkiezingen

- Zittingen en stemmingen op elk bestuurlijk niveau zijn enkel geldig indien 80% van de verkozenen aanwezig is. Het bekomen getal wordt naar boven afgerond. Aanwezig zijn, betekent present zijn van het begin tot het einde.
- Er zijn 3 mogelijke stemresultaten: ja, nee en onthouding.
- De stemuitslagen worden verrekend a.d.h.v. het aantal zetels, niet het aantal aanwezigen. De noemer van de breuk is dus het aantal zetels.
- Een meerderheid bedraagt minstens 50% + 1 van de zetels. Het resultaat wordt afgerond naar boven.
- Om te vermijden dat er bij een federale stemming een meerderheid van één taalgroep stemt tegen de wil in van anderstaligen, moet er een verrekening gebeuren op 2 niveaus: federaal en per taalgroep. Het minimum vereist aantal stemmen moet behaald worden op elk niveau, zowel voor een gewone meerderheid als voor een bijzondere meerderheid.
- De fysieke inname van de zetels tijdens een beraadslaging is willekeurig. Dit zorgt ervoor dat verkozenen van dezelfde partij/vereniging niet bij elkaar zitten.

THEMA 3: STRUCTUUR VAN ONS LAND: HOE ORGANISEREN WE ONS LAND?

Een Zwitsers democratisch model voor ons land

Er is geen democratie in ons land. Er bestaat geen enkel democratisch land dat zo geregeerd wordt als België. We worden geregeerd door ministers die niet door de burgers verkozen zijn. Ook wordt er gebruik gemaakt van een kiesdrempel om kleine opkomende partijen kansloos te maken.

Tezelfdertijd legt onze democratie de stemplicht op en schuwt ze het referendum als de pest. De meest populaire partijen worden via uitsluiting belet om aan de macht deel te nemen en zo ook hun verantwoordelijk te kunnen opnemen. Macht leidt tot corruptie, zonder geweld, maar door manipulatie van de media en beperking van de vrijheid van meningsuiting. De welvarende samenleving in dit land herstellen, kan volgens ons enkel en alleen door het invoeren van een directe democratie, naar het voorbeeld van Zwitserland.

Niemand kent de noden van de mensen beter dan het individu zelf. In kleine gemeenschappen is het gemakkelijker om elk individu persoonlijk te laten deelnemen in de besluitvorming. Maar ook een grotere gemeenschap zoals Vlaanderen kan een directe democratie invoeren. In tegenstelling tot Vlaanderen is Zwitserland sterk gedecentraliseerd en laat het de mensen zelf beslissen.

Het principe is steeds dat datgene dat door een lagere instantie kan beslist worden, ook door deze lagere instantie moet beslist worden. Zo wordt elke beslissing genomen zo dicht mogelijk bij het volk. Dit is in groot contrast met wat we in Europa zien gebeuren: wetten worden uitgesproken in een ivoren toren, ver weg van de burger.

De federale grondwet verplicht Zwitserland om de autonomie van zijn kantons te respecteren. De bevoegdheid van de kantons is zeer ruim. Elk kanton heeft zijn eigen grondwet. Ze zijn onderverdeeld in gemeenten. Ook de gemeenten hebben een zeer ruime bevoegdheid. Door de grondwet zijn de kantons verplicht om steeds rekening te houden met de gemeenten. Zij zijn de basiscellen van het land en besturen in ruime mate zichzelf. Een Zwitser is steeds op de eerste plaats een burger van zijn gemeente. De gemeenten hebben niet enkel een gekozen gemeenteraad, maar houden ook openbare volksvergaderingen. Op deze vergadering is elke burger volksvertegenwoordiger. Hij mag het woord voeren en meestemmen.

De gemiddelde Zwitserse gemeente is veel kleiner dan de Vlaamse gemeente. In Vlaanderen zouden we dringend de gemeentelijke fusies ongedaan moeten maken. Gemeenten die daarna nog te groot zijn, kunnen verder opgedeeld worden. Dit kleinschalige model werkt prima in Zwitserland, het rijkste en welvarendste land in Europa.

Hoe kleiner een gemeenschap, hoe gemakkelijker en directer een democratie kan georganiseerd worden. Hiervoor is echter een verregaande decentralisatie en kleinschaligheid nodig.

De wil van het volk

Directe democratie betekent dat het volk zelf beslist. In Zwitserland speelt dit niet enkel een rol op gemeentelijk vlak, maar ook op federaal niveau. Dit zien we terug onder de vorm van burgerinitiatieven en referenda.

De directe democratie is niet bedoeld om representatieve vergaderingen, zoals het parlement, te vervangen. Maar door deze organen van een directe politieke inbreng te voorzien, remt het bepaalde krachten af. Deze krachten zoals machtslobby's en politieke partijen zorgen voor minder transparantie en representativiteit.

Kernpunten voor de organisatie van ons land

Voor elk bestuursniveau gaan we uit van een representatieve vertegenwoordiging van de bevolking. Deze afvaardiging is gebaseerd op vertegenwoordigers, niet op partijen. We spreken van 3 bestuursniveaus: de gemeente, de regio en het land. Het regionale niveau is het niveau dat nu gewestelijk wordt genoemd. De provincie als bestuursniveau wordt afgeschaft. Het kan, in principe, blijven bestaan, maar heeft enkel een uitvoerende taak. Het heeft een afhankelijke en ondergeschikte functie.

De Belgische wetgeving primeert op de Europese wetgeving. Er kunnen geen bevoegdheden worden verleend aan Europa. Voor de goedkeuring van een soevereiniteitsoverdracht dient er steeds een referendum plaats te vinden. Deze goedkeuring is steeds beperkt in de tijd en handelt enkel over één specifiek onderwerp. Ze wordt niet automatisch verlengd. En ze kan niet langer bestaan dan een legislatuur in het federaal parlement.

Gemengde rechtbanken worden opgericht voor elk rechtelijk niveau. Ze bestaan uit beroepsmagistraten enerzijds en burgers anderzijds. De burgers worden aangeduid door het lot voor een welbepaalde termijn. Beroepsmagistraten zullen de zittingen voorbereiden en leiden.

Er bestaat geen hogere rechtbank dan een volksrechtbank die door het volk wordt uitgeroepen en samengesteld. Een volksrechtbank bestaat uit een meerderheid van gelote burgers en een minderheid van beroepsmagistraten. Ze kan worden samengesteld als resultaat van een (bindend) referendum. De volksrechtbank primeert op alle andere nationale en internationale rechtbanken. Beroep is één keer mogelijk tegen het vonnis van de volksrechtbank. Dit wordt dan behandeld door een volledig nieuwe volksrechtbank. Geschillen die zich voordoen op Belgische bodem zijn onderworpen aan het Belgisch recht.

Alle leden van de ordediensten hebben de Belgische nationaliteit. Ze spreken steeds de taal van de regio waarin ze werken. In meertalige regio's is het mogelijk om leden in te zetten uit een andere taalgroep. Voorwaarde is dat ze minstens een passieve kennis hebben van de taal van de regio. Een lid met een leidinggevende functie dient steeds een actieve kennis te hebben over de taal.

Elke overheidsdienst, met inbegrip van het leger, gehoorzaamt aan de grondwet. Ongrondwettelijke bevelen en opdrachten mogen niet worden uitgevoerd. Het uitvoeren van dergelijke orders valt ten straffe van de volksrechtbank. Wanneer het leger of de ordediensten de grondwet schenden ten nadele van de burgers, dan heeft de bevolking het recht haar belangen te verdedigen.

Bedrijven, in om het even welke bedrijfstak, mogen in geen geval een dominante marktpositie innemen. Dit geldt ook voor de al dan niet openbare media. Wanneer de

marktpositie een welbepaalde drempel overschrijdt, moet ze opgesplitst worden. Dit gebeurt binnen een termijn die nooit groter is dan de termijn waarin gelote burgers deel uitmaken van het parlement. De financiering en het aandeelhouderschap worden in rekening gebracht voor de bepaling van de marktpositie.

Er wordt economische steun verleend aan de samenleving in het land van herkomst i.p.v. een economische massamigratie, tenzij de representatieve vertegenwoordiging anders beslist.

De overheid voorziet een basisgezondheidszorg voor elke burger. Dit is op voorwaarde dat die burger een (financiële) bijdrage levert aan de gemeenschap. De bijdrage staat in verhouding tot de gemiddelde exploitatiekost van de basisgezondheidszorg. Aanvullende gezondheidszorg is geen taak van de overheid. Elke burger is in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor zijn gezondheid en wordt geacht zijn verantwoordelijkheid te nemen.

Preventie staat centraal in de gezondheidszorg. De preventie wordt opgevolgd door eerstelijnsgezondheidszorg. Hospitalisatie is de laatste stap en is zo veel mogelijk te vermijden.

Alle inkomsten die koopkracht genereren zijn belastbaar. Deze moeten in verhouding staan met de uitgevoerde activiteiten. Juridische constructies met fiscale optimalisatie als doelstelling zijn strafbaar.

THEMA 4: HOE MOET HET PARLEMENT EN DE REGERING WERKEN?

De burger beslist. De regering voert uit. De bevolking kan zijn stem laten horen via haar vertegenwoordigers in elk bestuursorgaan. Bovendien kan de burger ook een referendum starten. Bij een meerderheid van de stemmen moet dit voorstel worden uitgevoerd.

Het uitvoerende orgaan zet het voorstel om in de alledaagse praktijk. Hierop wordt toezicht gehouden door de representatieve vertegenwoordiging. Het parlement kan nooit, onder geen enkele omstandigheid, buitenspel gezet worden door het uitvoerende orgaan!

Er geldt een volledige openbaarheid van bestuur. Wanneer de overheid dit niet respecteert, volgt er automatisch een strafrechtelijke vervolging. Alle rekeningen van de overheid zijn publiek en tot op detail transparant voor de bevolking.

I.p.v. dat Europa staat voor een bestuurlijke samenwerking, dient ze te staan voor een economische samenwerking. Op die manier kan eenheid en verscheidenheid naast elkaar bestaan. De Belgische grondwet primeert op de Europese grondwet.

Loting

Loting is een manier om burgers te betrekken in de besluitvorming. Het vormt een aanvulling op het electorale stelsel of kan een alternatief bieden. De vraag is: Hoe kan loting helpen om meer democratie mogelijk te maken? Alles hangt af van de manier waarop loting wordt toegepast en welk systeem er wordt gebruikt. Het zijn de details van de uitvoering die de bruikbaarheid ervan bepalen. Er zijn altijd belangengroepen die het instrument 'loting' willen kapen voor hun eigen doelstellingen.

Het overgrote deel van de huidige lotingsvoorstellen zijn te danken aan landen en staten die een bindend referendum in hun grondwet hebben opgenomen, zoals Washington, Oregon, ... Ze zijn dan ook tot stand gekomen door een referendum. In de meeste gevallen wordt er een voorstel geformuleerd, waarbij er zowel sprake is van een verkozen wetgevend orgaan als een orgaan aangeduid door loting. Ook zijn er voorstellen die loting integreren in het initiatief- en referendumsysteem, zoals bijvoorbeeld in California. Hierbij gaat men de handtekeningenwerving met zware eisen vervangen door een jury. De jury evalueert dan de maatschappelijk relevantie van het voorstel (met een lagere handtekeningdrempel).

Er moet dus dringend een samenwerking komen tussen referenda en loting.

Hoe kunnen loting en burgerpanels werken?

In de eerste fase moet de agenda worden bepaald. Dit kan gebeuren in een burgerpanel, waarvan de deelnemers geloot zijn onder zij die zich hebben aangemeld. Onderwerpen worden aangeduid, maar niet verder uitgewerkt. Zij die niet tot deze raad behoren, maar toch aandacht willen vragen voor een specifiek thema, kunnen hun petitierecht laten gelden.

In een tweede fase komen verschillende panels in actie. Hier kunnen wetsvoorstellen worden gesuggereerd. De panelleden zijn niet geloot of gekozen. Ze bieden zich vrijwillig aan om mee na te denken over een specifiek onderwerp. Hun voorstel zal dan ook nog door anderen worden geëvalueerd. Dit zorgt voor ervaringsdeskundigen die hun expertise kunnen bundelen voor concrete voorstellen.

In een derde fase worden de voorstellen geëvalueerd. De evaluatie gebeurt in panels waarvan de leden geloot worden. Deelname is niet verplicht. Deze panels organiseren hoorzittingen, nodigen experts uit en ontwerpen wetteksten.

Daarna dient het voorstel geaccepteerd of verworpen te worden. Hiervoor wordt een jury aangesteld. Deze jury heeft geen vaste leden. Voor elke stemming zal er geloot worden. Deelname na loting is hier wel verplicht.

Deze werking i.v.m. loting en burgerpanels is slechts een startontwerp. Maar dat het ultieme oordeel berust op basis van een representatieve steekproef, in de vorm van een volksjury is essentieel.

Verkiezingen zijn niet democratisch

Verkiezingen hebben weinig tot niets te maken met democratie. Ons huidige politieke systeem vloeit voort uit een systeem dat, tijdens de Franse Revolutie, door de toenmalige heerser is opgericht tégen de democratie. Ook al zijn er vandaag wel democratische elementen terug te vinden, zoals het stemrecht voor iedereen en het feit dat iedereen zich kandidaat kan stellen.

Als we democratie bekijken als het plaatsvinden van wetgevende bevoegdheid van de burger, kunnen we stellen dat verkiezingen niet democratisch zijn. De huidige democratie is enkel een instrument om leiders aan te stellen. Het beleid en de wetgeving wordt niet bepaald door de burgers. Het principe van verkiezingen leidt tot een selectie van 'de besten' en niet tot een vertegenwoordiging door gelijken. Dit is in tegenstelling tot een loting die wel een representatief beeld van de samenleving garandeert.

De huidige verkiezingen zijn gestoeld op ondemocratische principes. Eerst is er de strijd om de stem van de burgers, waarvoor allerlei (vaak misleidende) middelen worden ingezet. Daarop volgt er een tweede strijd, waarin de burger niet eens aan te pas komt: de vorming van de regering of coalitie.

Deze vorming is compleet ondemocratisch:

- Het proces is niet transparant. De burger heeft geen vat op de regeringsvorming. Het akkoord komt tot stand ver weg van de burger. En het wordt niet bekrachtigd door de burger.
- De coalitievorming is een vorm van uitsluiting, met het 'cordon sanitair' als het opvallendste verschijnsel. De oppositie en de kiezers die hiervoor stemden, worden uitgesloten van de beleidsvoering. Vervolgens vormen de coalities zelf de kiesuitslag. Bepaalde groepen van kiezers worden fundamenteel uitgesloten. En van bepaalde thema's wordt een taboe gemaakt.

De functies die er toe doen, worden niet door de kiezer ingevuld. Het is de partijtop die de overheidsfuncties benoemt.

Officieel is het parlement de wetgevende macht. In de realiteit is dit eerder de regering. De meeste wetten ontstaan op de tafel van de uitvoerende macht. Dit is een flagrante schending van de scheiding der machten. Het parlement is gedevalueerd van wetgevende macht tot een knikkende stemmachine voor de uitvoerende macht.

Wanneer een parlementariër in de oppositie terecht komt, is hij per definitie uitgesloten van het wetgevende werk. Komt er een volksvertegenwoordiger in de regering terecht, dan is hij gebonden aan een regeerakkoord. Maar dit akkoord werd op de partijhoofdkwartieren onderhandeld. Partijvoorzitters bepalen wie er op een verkiesbare plaats komt te staan. Hierdoor oefenen de partijen een te grote macht uit op de volksvertegenwoordigers. Ze worden herleid tot partijsoldaten. Vertegenwoordigt het parlement dan wel degelijk het volk?

De burger wordt gedwongen te 'kiezen' voor een voorgeselecteerde 'volks'-vertegenwoordiger die over geen enkele keuzevrijheid beschikt:

- Een partijsoldaat, met handen en voeten gebonden aan de partijlijn
- Partijgetrouw stemgedrag wordt beloond met een verkiesbare plaats of een zitje in het parlement.
- Wie anders stemt dan de partijstandpunten, mag zich aan repercussies verwachten.

Het parlement: De noodzaak van een geheime stemming

Iedereen is het er over eens dat de kiezer geheim en individueel een stem moet kunnen uitbrengen. Maar wanneer het gaat over stemmingen door verkozenen in het parlement, is men plots veel meer weerhoudend. Maar ook verkozenen kunnen net zo goed onder sociale druk staan. Ook de druk van buitenlandse machten is niet te onderschatten.

Bij het invoeren van het stemgeheim, kunnen de verkozenen de partijlijn aan hun laars lappen en kiezen voor wat ze écht willen. Ze kunnen een morele keuze maken. Maar voor de participatie is dat uiteraard een gruwel. Dit zou hun doodsteek betekenen. Ze zijn er enkel op gericht om hun partijagenda door te duwen.

De systematische uitsluiting van bepaalde groepen verkozenen zou hiermee onmiddellijk worden stopgezet. De enige werkbare coalitie is één waarin alle partijen van enige omvang zijn opgenomen, naar het Zwitsers federaal model.

Particratie is geen democratie

Doordat er een onderscheid bestaat tussen de 'meerderheid' en de 'oppositie' is er geen democratie meer. In een échte democratie onderscheiden stemmen die naar een meerderheidspartij gaan zich niet van stemmen die naar de oppositie gaan. De meerderheidspartijen beslissen dat deze stemmen verschillend gewicht krijgen. Ze doen dit door pas achteraf te beslissen wie er in de coalitie komt. Ze zorgen ervoor dat de oppositie machteloos wordt en de stemmen waardeloos.

In een particratie kunnen burgers slechts om de zoveel jaar de vertegenwoordiging in het (machteloze) parlement wijzigen. Ze kunnen dus enkel bijsturen op 'ongevaarlijke plaatsen' en als het te laat is. Vooraf bijsturen is niet mogelijk, aangezien de burger na zijn stem niets meer te zeggen heeft.

Verdedigers van de particratie stellen dat beslissingsrecht aan de burger toekennen het risico inhoudt op uitsluiting van minderheden. Maar dit is een hypocriete stelling. De particratie sluit reeds automatisch minderheden uit door de oppositie buiten werking te stellen. De oppositie in een particratie is niet meer dan een strafbank.

In een echte democratie hebben de burgers effectief beslissingsrecht. Dit kan bijvoorbeeld door gebruik te maken van bindende referenda. Zo heeft het volk werkelijk politieke macht. Als ook de stemmingen in het parlement geheim en volledig vrij van druk kunnen plaatsvinden, pas dan kunnen we spreken van een échte democratie.

THEMA 5: WAT ZIJN ONZE GRONDRECHTEN? DE RECHTEN DIE VOOR ALLE INWONERS GELDEN

Het fundamentele recht op leven en lichamelijke integriteit

Het recht op leven beschermt de houder van het grondrecht tegen inbreuken op zijn leven, door de staat en door derden. Het verplicht de staat om zich van ingrepen te onthouden, maar ook actief maatregelen te nemen die hem hiertegen beschermen.

Dit grondrecht is een recht van verdediging van de mens tegen vernederende inbreuken door vertegenwoordigers van totalitaire staten op zijn vrijheid en zijn lichamelijke, mentale en geestelijke integriteit. De grond van een democratische basisorde is gebaseerd op zelfbeschikking van de vrije individualiteit.

Achter de huidige democratische façade, bestaat een oude autoritaire staat. Zij die uit het regerende partijstelsel worden verkozen, behouden de houding van superieure autoriteiten om zich zo te 'ontfermen' over alle levenssterren van de mens. Ook al worden de 'voogden' op een bepaalde manier gekozen, het blijven nog steeds voogden. In deze autoritaire staat, die zichzelf troont boven de burgers, is alles hopeloos met elkaar verweven en verstrengeld. Nobele grondrechten en idealen zoals de vrijheid van wetenschap en de scheiding der machten zijn slechts holle illusies. Er wordt een publiek spektakel opgevoerd. Dit moet verhullen dat de staat, in werkelijkheid, haar politiek misbruikt om haar verborgen doelen te bereiken.

Alle oorlogen, de verschrikkelijke wereldoorlogen inclusief, zijn niet voortgekomen uit het volk. Ze zijn ontstaan uit verborgen bedoelingen van staatsleiders die hun macht uitoefenen. Dit is het gevolg wanneer alles ondergeschikt is aan de heersers van de staat, zoals de media, het onderwijs, de wetenschap, de cultuur, ...

Ook de huidige coronacrisis heeft deze almacht aan het licht gebracht. Het toonde de willekeur van een beperkte kring, die de staat bovenmatig domineert. We hebben drastisch kunnen ervaren hoe de officieel aanvaarde wetenschap het gezegde volgde "wiens brood men eet, diens woord men spreekt".

Ook konden we zien hoe ons openbaar schoolsysteem werd onderworpen aan dwangmaatregelen, die indruisen tegen de rechten van het kind. De strenge maatregelen zorgden voor ernstige lichamelijke en geestelijke gevolgen. Maar dit was slechts een surplus op de systematisch indoctrinatie via leerplannen die enkel het belang van de heersers dienen. Het onderwijs dient niet langer voor de algemene vorming van vrije, zelfstandige mensen. Economische en staatsbelangen primeren al jaren.

Om maar te zwijgen over de verwoestende rol die de media speelde. De media behoort tot het culturele leven en is zogenaamd vrij. De crisis heeft duidelijk gemaakt dat dezelfde media is herleid tot niet meer dan een propagandamachine van de staat.

We bevinden ons momenteel op het hoogste alarmniveau. Er moet worden erkend dat deze autoritaire staat eindelijk moet worden onttroond. Voor écht vrije burgers is de staat niet meer dan een contractuele structuur. Ze staat niet boven, maar naast de levensdomeinen zoals de cultuur en de economie. Deze domeinen worden door de mensen zelf beheerd. Een nieuwe staat en een zuiver recht bieden enkel een juridisch kader voor het zelf besturen van het leven en de samenwerking van het volk. Het beschermt de grondrechten.

De staat is een bijna volmaakt instrument geworden voor zij die aan de knoppen zitten, om de massa van het volk direct en indirect naar hun hand te zetten. Er is een enorme mentaliteitsverandering nodig om los te komen van oude en achterhaalde denkwijzen. Zaken moeten opnieuw worden bekeken, vanuit het oogpunt van de vrije mens en zijn grondrechten. Zij zijn de maatstaf voor elke staatsorde. Wanneer dit niet het geval is, zal de onderdrukking van de vrije mens nooit stoppen en enkel maar verergeren.

Manipulatie, afhankelijkheid en de uitschakeling van vrije individualiteit moet worden voorkomen. Dit kan enkel door het intellectuele, het economische en het culturele leven los te koppelen van de staat. Daarmee worden ze op gelijke voet geplaatst. Met zelfbesturende organisaties wordt de staat gereduceerd tot het vaststellen en bewaken van de zuivere wetgeving. In plaats van in te grijpen in de verschillende levenssferen, zorgt ze enkel voor een rechtskader waarbinnen het leven kan bewegen.

De fundamentele natuurlijke rechten van de mens

Er bestaat een fundamenteel verschil tussen de natuurlijke rechten als mens en de mensenrechten. Natuurlijke rechten zijn eigen aan het mens zijn. De mens wordt geboren als een vrij wezen. Zijn natuurlijke rechten zijn hem intrinsiek toegekend. Het is geen gegeven recht en kan niet worden toegekend of afgenomen. Bovendien, beschikt hij ook over mensenrechten die hem worden gegeven. Maar gegeven, betekent ook dat deze kunnen worden afgenomen.

We onderscheiden 3 primaire natuurlijke rechten:

Het eerste natuurlijk recht is het recht op het vrije woord: de vrije meningsuiting. Een democratie mag nooit beperkingen opleggen aan de vrije meningsuiting. Zowel, dan heft het in feite zichzelf op. Opgelegde censuurwetten vormen een ernstige inbreuk. Het recht op het vrije woord is absoluut en hoeft niet 'in evenwicht' te worden gebracht door andere echte of vermeende rechten.

Ten tweede hebben we het recht op de vrije overeenkomst. In de economische sfeer zullen mensen tot allerhande samenwerkings- en verdelingsovereenkomsten moeten komen. Hier dient het vrijheidsprincipe te gelden. Het recht heeft niet de taak om de inhoud van deze overeenkomsten te bepalen of wie de partners zijn. Een overeenkomst betekent uiteraard een wederzijdse toestemming zonder dwang.

Ten derde hebben we ook het natuurlijk recht op een vrije stem. Op basis waarvan zou een lid van een gemeenschap zich gebonden moeten voelen door wetten die binnen die gemeenschap op ondemocratische manier zijn aangenomen? Eén noodzakelijke voorwaarde is dat de wetten in overeenstemming zijn met de natuurlijke rechten. Wetten die tegen de natuurlijke rechten ingaan, verdienen geen respect en moeten niet worden gevolgd. Zulke wetten komen enkel tot stand door geweld of door propaganda om ze wettelijk voor te stellen.

Het belastingsysteem onder dit partijenregime, illustreert deze stand van zaken. Het natuurlijk recht biedt geen enkele grond om een belasting op een inkomen uit arbeid te verantwoorden. Het inkomen wordt enkel door de heersende klasse gelokaliseerd en weggeroofd.

De paradox van de democratie

Tussen democratie en mensenrechten bestaat een eigenaardige verhouding. Enerzijds worden democratie en enkele democratische principes duidelijk omschreven in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. De verklaring bepleit de vrijheid van geweten en godsdienst, de vrije meningsuiting, de vrijheid van vereniging en een soort recht op democratie (De wil van het volk zal de grondslag zijn van het gezag van de regering).

Maar, tegelijkertijd worden die mensenrechten beschouwd als een soort 'grens' voor de democratie. Zo stelde Karel De Gucht bijvoorbeeld: In sommige gevallen is het denkbaar en zelfs wenselijk dat de politiek ingaat tegen de meerderheid van de bevolking. Als de mensenrechten in het gedrang komen, maak je geen compromissen om de publieke opinie te paaien.

Allereerst is er dus het democratisch principe dat de wil van het volk moet gerespecteerd worden. Anderzijds betekent het dat een democratische beslissing niet altijd een goede beslissing is en dat de meerderheid niet altijd moet gevolgd worden als het over mensenrechten gaat. Wil een democratie leefbaar zijn, moeten er dus een aantal basisprincipes gelden. Hiermee komen we tot de zogenaamde paradox van de democratie. Kan en mag een democratie zichzelf afschaffen?

Het antwoord is ondubbelzinnig 'ja'. De mensenrechten zijn basisrechten. En een democratie is pas een échte democratie als ze zichzelf kan afschaffen.

Vrije meningsuiting

Eigen aan democratie is dat het alle gezichtspunten toelaat om tot een beslissing te komen. Zo niet, kan de beslissing genomen worden op basis van verkeerde of onvolledige veronderstellingen. Een gemeenschap die bepaalde meningen niet toelaat, stuurt zijn beslissingen en dringt zijn beslissingen op. Daarom gaat het vrije woord dus altijd de democratie vooraf! Vrije meningsuiting is een grondrecht voor de democratie.

De schending van het recht op vrije meningsuiting komt vaak voor in onze samenleving. Met de komst van dit internettijdperk zien we steeds meer censuur opduiken. Het internet is namelijk een groot gevaar voor zij die feiten willen verdoezelen.

Wanneer rechten koopbaar worden

Vrije meningsuiting is cruciaal, ook voor het aan banden leggen van te veel economische macht. Een voorbeeld hiervan is de patentwetgeving. Deze wetgeving is verantwoordelijk voor 60% van de miljardairs. Het laat toe een monopolie te creëren rondom een idee. Iedereen kan tot een idee komen. Maar je hebt pech als je de tweede bent. Dan moet je betalen voor je eigen idee. Zo ontstaat er economische macht omdat rechten koopbaar worden.

Hetzelfde kan gezegd worden over het recht op grond. De verwerving van grond is gebaseerd op verovering en oorlog. En nu is het enkel nog gebaseerd op het meer geld bieden dan je concurrent. Ook aandelen zijn een machtsmiddel. Want op die manier kan je een stuk van een bedrijf kopen, accumuleren en verkopen. Een obligatielening is logisch, tot ze afbetaald is. Maar wanneer het tot handelswaar wordt verpakt, wordt het een leugen.

Veder mag het woord op geen enkele manier worden verkocht. Want diegene die meer woorden kan kopen, heeft meer invloed en dus meer macht. Het vrij krijgen van de mening en het vrijmaken van rechten maakt dat overschotten in het culturele domein kunnen worden ingezet. Zo kan de economie de nodige culturele behoefte dekken. Een associatieve economie garandeert dat. Zo wordt er gezorgd voor de gevraagde economische goederen en diensten zoals ziekenhuizen, onderzoeksinstellingen, onderwijsinstellingen, ...

THEMA 6: WIE DOET WAT? DE BEVOEGDHEDEN VAN DE OVERHEDEN

Politiek zonder politici

Het wantrouwen over de politiek is groot. Het wantrouwen over politici is nog groter. Politieke schandalen stapelen zich op en corruptie wordt dagelijkse kost. De bevolking stemt meer en meer blanco, weigert te stemmen of brengt proteststemmen uit. Maar er ligt een oplossing voor handen.

De bevolking kan een samenleving organiseren, waarbij men niet stemt op politici, maar direct op politieke voorstellen. Wanneer de burger de wetten beslist, is de politicus overbodig!

Het is niet de politiek die de oorzaak is van corruptie. Het is de autoriteit en de macht die ermee gepaard gaat. Wanneer je de macht wegneemt, neemt je ook de corruptie weg.

Een directe democratie neemt deze politieke macht weg. Niemand heeft de autoriteit om te beslissen over een ander. Elke burger heeft een stem. En elke burger is representatief, enkel voor zichzelf.

Is dit systeem perfect en foutloos? Nee, het zal niet alle politieke problemen genezen. Dat is een illusie. Maar wanneer een bepaald beleid een slecht resultaat geeft, zijn zij die gestemd hebben verantwoordelijk. Deze verantwoordelijkheid zorgt voor meer betrokkenheid. De bevolking wil namelijk slechte resultaten vermijden. Zo kan men zélf op zoek gaan naar de oorzaken en de oplossingen voor politieke problemen.

De conclusie is dat we minder beroepspolitici nodig hebben: minder ministers en minder parlementsleden.

SAMEN BOUWEN WE AAN EEN NIEUWE TOEKOMST!

Enkel samen kunnen we zorgen voor een nieuwe en betere samenleving, met meer democratie. We zijn ervan overtuigd dat u nu over voldoende achtergrondinformatie beschikt. We staan voor een grote uitdaging en daarvoor hebben we uw steun en hulp zeker nodig!

Vergeet dus niet uw persoonlijke visie, ideeën én argumentatie te delen. U kan dit doen via de link: www.eenlandvoordetoekomst.be.

De bedoeling is om zoveel mogelijk ideeën te bundelen. Zo kan ook uw standpunt tot bij de federale regering komen!

Samen kunnen we zorgen voor een politieke dialoog. Bij een meerderheid in het parlement kan dit zorgen voor de nodige hervormingen.

We danken u alvast voor uw kostbare tijd en steun!

Democratische groeten,

Meer Democratie VZW